

Előfizetési árak:
helyben, vagy postán küldve:
Egész évre . . . . . 10 frt — kr.
Fél évre . . . . . 5 „ — „
Negyed évre . . . . . 2 „ 50 „
Egy órá . . . . . 1 „ — „
Egyes szám 4 kr.

Alap szellemi részét illető minden külföldi cenzúra a szerkesztőségbe (Nagy-uj-utca 1702. sz.) bérmentve küldendő.

Előfizethető helyben:
Tegledi K. Lajos könyvkereskedésében, és a kiadóhivatalban. (Nagy-uj-utca 1702. sz. alatt.)

DEBRECZEN

A DEBRECZENI ÉS VIDÉKI FÜGGETLENSÉGI PÁRT KÖZLÖNYE.

MEGJELEN NAPONKINT PENTEK ÉS VASARNAP KIVÉTELEVEL.

Hirdetési díj:
Négy hasábolé perit sorát 50 kr. Nagyobb terjedelmű a többszöri hirdetések alkalmán jutányos áron vétetnek fel. Bélyegdíj minden külön bejelölésért 30 kr.

Hirdetést vagy reklámot magában foglaló újságsz. sora 30 kr.

Nyitási költségek minden perit sora 50 krajczár.

Hirdetések fölvetésének a szerkesztőségben és kiadóhivatalban. (Nagy-uj-utca 1702. sz. a.)

Kéziratok nem adódnak vissza.

Fölhívás előfizetésre.

A »DEBRECZEN« XXIV-ik évfolyamának negyedik évfolyamára, mely október hóval kezdődött, előfizetést nyitunk s bizalommal kérjük föl t. előfizetőinket az előfizetési díjak mielőbbi, pontos beküldésére, — valamint fölkerjük mindazokat, kik előfizetési díjaikkal hátralékban vannak, hátralékaik kiegyenlítésére.

A »DEBRECZEN« előfizetési ára:

Egy évre 10 frt.
Fél évre 5 frt.
Negyed évre 2 frt 50 kr.
Egy órá 1 frt.

Vidéki t. előfizetőinket arra kérjük, hogy — tévedések elkerülése végett — előfizetéseiket egyszerűen e czím alatt sziveskedjenek beküldeni:

»A »DEBRECZEN« kiadóhivatalának, Debreczen.«

A »DEBRECZEN« kiadóhivatala.

Tizennégyezer forint fölölég.

A számok napja volt a szombati. Wekerle Sándor pénzügyminiszter délelőtt a házban, a közös pénzügyér este a delegációban mutatta be a jövő év költségvetését.

Meglepetést egyik se okozott. Jobbá nem vált a helyzet itthon, ellenben rosszabbá lett a közös háztartásban. Mind a kettőre el voltunk készülve. Tudtuk, hogy az a hosszas küzdelem, rengeteg áldozatok árán elért nagy vívmány, amit az államháztartási egyensúly fenntartásának neveznek és a mi az idén tizennégyezer forintnyi előirányzott fölölégben mutatkozik s a mi csak a legvérmesebb mamelukok lelkiismeretét nyugtathatja meg, nem fog változni és azt is tudtuk, hogy a zöld kakas-tollas és pléhgalléros urak az am-Hofon soha, míg közösügyes monarchia lesz, nem fognak hozzászokni ahhoz, hogy mindig újabb több-követeléssel ne álljanak elő.

A »DEBRECZEN« TÁRCZAJA.

IRMA GRÓFNÉ.

Daudet A. után átdolgozta: Ifj. Móricz Pál.

»d'Athis Károly író örömmel jelenti, hogy fia, ki Róbert néven fog megkereszteltetni, megszületett. A gyermek igen jól érzi magát.«

Ide s tova tíz éve annak, hogy a párisi írói és művészi körök ezen finom, fél-atlacc-papírra nyomtatott, az Athis-Mous grófok címerével ékített jelentést kapták. d'Athis Károly gróf utolsó sarja volt e híres családnak és fiatal kora daczára is elég neves költő volt.

— A gyermek jól érzi magát!
— És az anya? Arról hallgatót a jelentés. Különben az egész világ ismerte ezt a történetet. Egy öreg vadászó leánya volt a Seine-Oise departementből. Jól ismerték a művészi körökben. Sallé Irma, a modell volt ez. Képe ott volt minden műúras kirakalásban s maga pedig egész otthonos volt a festők műtermében. Arcza sajátos szépségű volt. Vegyülete a közönségesnek az elragadóval. Egy pásztorleány görög arcvonásokkal. Az alacsony homlok, a kissé pittyedt ajkak mind különlegességeit képezték a csodaszépen formált arcznak. Szőke hajával a kissé barnás arczsín képezett bájoló ellentétet. — Sűrű, sötét szempillái alól zöldesbe csillámló szempár ragyogott ki.

d'Athis az operabálban ismerkedett meg vele. Együtt vacsoráztak és e vacsora már két év óta tartott. — Ott élt a költő házában, ki megosztott vele minden jót és rosszat és mégis a jelentésből lehetett látni, hogy mily szerepet vihetett a költő házában. A valóságban nem volt több gondviselő-nőnél, félig kisasszony, félig gazdasszony. A d'Athis nagy talentumá-

Valóban nagyon mulatságos volna, ha nem lenne olyan szomorú, hogy egy olyan zseniális miniszter, a minőnek Wekerle éveken át bizonyult, egy négy-százmillió budgetet azzal a végeredménnyel terjeszt be, hogy a fölölég 14.047 frral praelimináltatik s ebből azt a következtetést vonja le, hogy ime, az államháztartás egyensulya helyre van állítva! Egy morzsa a duslakodó asztalán, egy csöpp a tenger vizében ez a tizennégyezer forint. És hogyan áll elő ez a fölölég is? Ugy, hogy 1893-ban »reform« gyanánt az adóhivatalok számát hattal szaporítják, ami nagyon természetes, mikor az egyensuly alapját az adók emelése képezi. Magának a pénzügyi tárczának rendes bevételeit három millió nyolczszázezer forinttal irányozzák elő magasabban, ergo: ennyivel többet kell kiizzadni a szegény népnek a jövő esztendőben, hogy az egyensuly 14 ezer forint többlettel megmaradjon.

Ugyancsak naiv lelkeknek kellene lenniök azoknak a pléhgalléros uraknak, a kik a közös budgetet csinálják, ha ily viszonyok közt megelégednének annyival, a mennyit nekik a múlt évben megszavaztak. Hiszen meg se kell magukat erőltetniök, egy pár tollvonásba, néhány szám leírásába kerül, hogy a közös költségvetésben ez idén nem kérnek nagyobb összeget, csak 3.947,756 frral többet a tavalyinál. Hisz ez polomság, mikor a közös vámbevételek emeltettek s mikor a magyar pénzügyér ehhez képest még mindig úgy tudja csinálni a kétszer-kettőjét, hogy jut is a több-követelésre, meg marad is tizennégyezer forint fölölége . . .

De félre a tréfával. Nagyon komoly és nagyon szomorú jelenség az, a mit a budget élénk tár. Egy rendszert mutat ez, melynek keretében nem lehet a súlyos helyzetet változtatni; rendszert, mely Wekerlét is magával sodorja, bármily hősies elszántsággal igyekszik is magát tartani s akármilyen őszintének fogadjuk is el azokat a szándékait, a melyeket a ház előt! kifejezésre juttatott.

Kétségtelen ugyanis, hogy Wekerle

hoz ugyan kisebb volt, mintsem azt megértette volna, de azért mégis meggyeztet a költővel, kinek talán a leány szolgálai megalázkodása is hízkelkedett. A gyermek születése sem változtatott helyzetén.

Az öreg, a költő anyja, hallván, hogy fiának gyermeke született, nagyon vágyódott az után. — A finom és élékelő hölgy szerette volna mihamarabb keblére ölelni s öszecsókolgatni kis unokáját, kit apja mindjárt születése után annak rendje és módja szerint törvényesítettet. És bár Mária Amália királyné egykori udvarhölgyét sértette is, hogy neve örököse ily anyától született, de azért az unoka kedvéért feledte még azt is. S csupán arra ügyelt, hogy mindig oly időben látogassa meg a kis unokát, mikor tudta, hogy nem talál otthon senkit. Ilyenkor aztán ölegette, csókolgatta, mindenféleképpen becézgette a kis gróft. — Es mint rendszeresen szokott lenni, azt is mondta, csupán addig óhajt élni, míg a kicsikét felneveli.

Majd idővel, mikor a kis vicomte cseperedni kezdett s apjával, anyjával egy szobában lakott, úgy egyezett meg az öreg szülékel, hogy ha a nagymama jött s jövelettel csemetével jelezte, Irma minden feltűnés nélkül kihúzódott a lakoszobából. S a kis gyermek szabadon ölelhette őt. A kis gyermek egyaránt szerette mindakét nőt, kik közül pedig mindegyik azt vitatta, hogy neki van több jussa a gyerekekhez. A gróft pedig egész lefogalták munkái, melyek megszereztek neki a francia Tennyson nevet. Amint dicsősége növekedett, annál megelégedettebb lett magával. S teljes gondatlanságban élt, imádvá Róbertjét, kit szeretett volna az egész világgal megismertetni. De e zavartalan boldogság nem tarthatott soká.

komolyan veszi tisztét és becsületes törekvésekkel van eltelve. Az első pénzügyminiszter, a ki realis pénzügyi politikát követ és az első, a ki kilátásba helyezi, hogy nem csupán az állam bevételeit kívánja emelni, hanem egyben a közterheket óhajtja apasztani. Az adóreform terve, melyet ilyen értelmű kijelentés kapcsán érintett, valóban életrevaló és rég várt újítás volna, melyet örömmel fogadna az egész ország, De mit ér mindez, ha a dualizmus feneketlen hordója elnyel mindent. Ma csak négy millióval kérnek többet a parlament ellenőrzésen kívül álló közös miniszterek; ha Wekerle pénzügyi politikájának koronáértékű eredményei lesznek, ez csak vérszemet fog adni azoknak az uraknak az újabb több-követésekre.

Igy aztán az átkos rendszerben az lesz a végzete egy Kossuth által is zseniálisnak tartott pénzügyminiszternek, hogy árnyékként kiséri pályáját a minden komoly finantz-politikát semmivé tevő satyra, melyet ezekben a szavakban lehet kifejezni: tizennégyezer forint fölölég!

Légy vele boldog Szent István bitoralma és áldjad a végzetet, mely megengedte, hogy ennyire javuljon népeid sorsa isten és a közös miniszterek jóvoltából!

Országgyűlés.

A képviselőház ülése október 1-én.

A képviselőház szombati ülésén Wekerle Sándor megtartotta pénzügyi expozéját, a melyet lapunk más helyén méltatunk. A zajos eljenzéssel fogadott beszédet öt percznyi szünet követte.

A szünet után szavazás következett egy jegyzőre a horvát képviselők közül s a horvát bizottsági tagokra. Jegyzőül 152 szavazat közül 150 szavazattal Josipovich G-ét választották meg.

Ezután az állami számvévesztési elnökjelöltek megválasztása következett. — Beadott összesen 176 szavazat, ebből kapott Hieronim Károly 165-öt, Miksics Kálmán 98-at, Hosszu József 91-et s minthogy az abszolút többség 89, mindhármán kijelöltek.

Ezután gr. Szapáry Gyula miniszterelnök indítványozza, hogy október 17-ig érdemleges ülés ne tartassék. Ez időre hatalmazza

— Nagyon szeretném, ha már egyszer a nősülésre is gondolnál, szólott egy szép napon anyja hozzá.

— Igen — de a gyermek?
— Te a felől ne aggódjál! Ismerek egy fiatal leányt, igen élékelő, de szegény családból való ugyan, ki téged nagyon tisztel, s ki már Róbertteddel is a legjobb barát. Különben is házasságok első éveiben én nevelném a gyermeket, aztán majd meglátóok, hogy mitévők legyünk.

— És — ezen — ezen leány? — dardogta zavartan a gróf. Ez volt az első eset, hogy anyjával Irmáról beszélt.

— Bah! — monda mosolyogva az öreg grófné. Vele is csak elboldogulunk valahogy. Gazdagon kiházasítjuk. A párisi nyárspolgárok e tekintetben nem valami finnyások . . .

d'Athis, ki különben sem valami nagyon rajongott szeretőjéért, még másnap beszélt vele. Az mint mindig, most is alázatos volt és mindent helyben hagyott. De másnap, mikor egy látogatásból hazatért, üresen találta a házat. Mind az anya, mind gyermeke eltűntek. Hosszu ideig kutatott utánok, míg végre az Irma atyjánál csakugyan rájuk akadt. — Ott voltak a rambouilletti erdei avult, romlatag kis kunyhóban, hol, mikor a gróf abba belépett, fiát, selyem s csipkébe öltöztetett kis gróft, ott találta az öreg vadászó térdein. — Ott játszadozott az öreg kozmás pipájával, ott kergette a tyukokat, oly vidoran, oly megelégedetten, mint azelőtt még soha. Szőke fürtei csak úgy repestek a levegőben.

d'Athis-t nagyon meglepték a látottak. De aztán mulatságos oldalról vette fel a dolgot s felajánlotta, hogy mind a két szőkevényt haza viszi. De ebbe meg Irma nem egyezett bele. —

fel a ház az elnököt, hogy a mennyiben szükséges, ülést összehívasson a kormány előterjesztéseinek és a főrendiház intézkedéseinek átvételére stb. A ház ily értelemben határoz. Végül a jegyzőkönyvek hitelesítették.

A kolera.

A fővárosban immár hivatalosan is konstataáltak az ázsiai kolera-t. Gebhardt Lajos dr. tisztí főorvosnak szombaton délután négy órakor nyújtotta át Pertik Ottó dr. a bakteriologiai vizsgálat eredményéről szóló jelentését. E szerint a Szűcs József tete-méből, továbbá a Kontó Dezső és Vosztal István ürülekeiből készült lemezekben olyan baktériumszerű kolóniák képződtek, amelyek semmi kétséget nem hagynak fenn az ázsiai kolera jelenléte iránt. A tisztí főorvos a jelentés kézbevétele után haladéktalanul részletes előterjesztést tett Kammermayer Károly polgármesternek s aztán vele együttesen felkereste a delegációban időző miniszterelnököt, Szapáry Gyula gróft, a Hungáriában, a ki, a mint megértette a helyzetet, rögtön értekezletet tartott velök. A miniszterelnök, mint belügyminiszter kijelentette, hogy a járvány elfojtására a maga hatáskörében mindent meg fog tenni s ugyanerre kérte a polgármestert és a tisztí főorvost is, hozzátéve, hogy a mikor ennek szükségét látják, bármikor és bárhol forduljanak hozzá, hogy őket a szükséges teendőkben támogathassa.

Nopcsa báró demontija. A L'Indép. Belge nyomán közöltük, hogy Kossuth Lajosért ő felsége a királyné misét mondatott és fődvarmestere utján üdvözölte az agg hontalant. Ebben az ügyben br. Nopcsa Ferencz, a királyné fődvarmestere a következő levelet teszi közzé:

»T. szerkesztő ur! Több budapesti lapban megjelent és a »L'Ind. Belge«-ből átvett »Kossuth és a királyné« czím alatti közlen.ényre, említve lévén nevémet, kötelességem szerint kijelentem, hogy az egész közlemény rosszakaratu, merész és minden alapot nélkülöző koholmány. Tisztelettel, Gödöllőn, 1892. szept. 30. B. Nopcsa Ferencz, ő felsége a császárné és királyné fődvarmestere.«

E demontivel szemben fennáll a L'Ind. Belge-nek az a korábbi kijelentése, hogy akárhonnan jövő czafozat daczára is szavatol a hír valódiságáért.

Elűzték eddigi otthonából — jól van, element, de a gyermeket is magával vitte. Hisz ez természetes dolog. Nem használt semmi kezelem, semmi reabeszéles, nem ment addig haza, míg a gróf ünnepelesen fel nem fogadta, hogy feleségül fogja venni. De még ekkor is voltak feltételei. Nagyon sokáig felelték, hogy a Róbert anyja. Megunta már a sok bujkálást, rejtezködést az öreg d'Athis grófné elől, de még ezutánra már az különben sem illenék hozzá. Aztán meg a gyermek is cseperedik, még annak is szemébe tűnhetnek ez a lealacsonyítás.

Határozatba ment tehát, hogy az öreg grófné, ha unokáját látni akarja, akkor ne jöjjön többé a fia hazába, ezután a kis Róbert fogják naponként hozza vinni.

Az öreg nagymama számára csak most kezdődtek a siralmas napok. Alig mult ei nap, hogy ne jött volna közbe valami esemény, mi lehetelenné tette a Róbert látogatását. Egyszer az orrát törte, máskor hideg volt, máskor meg ep az eső esett. Később a tornászás, lovaglás gátolta. Végre is a szegény öreg soha sem láthatta az unokáját. Eleinte a fiatal panaszkodott, de mindhiába. Mert a nők az ily kis csatározásokban valódi mesterek. S cseleik oly kitanulhatatlanok és megfejthetetlenek, mint az elrejtett varrasok, és a tük, melyekkel ruháik ránczait, csipkeit erősítették meg. És d'Athis gróf a legjobb akarat mellett sem volt képes valamit Irmára kisütni. A nagyanó pedig tovább szomorkodhatott, epekedhetett, mert most még kevesebbet láthatta kis unokáját, csak nagy ritkán történt, hogy séta közben elcsippte az utcán. De az ily rövid perczek nem voltak elegendők a nagyanó itörő szeretetének.

Es ez idő alatt Sallé Irma, a gyermek révén, egész belopta magát az atya szívébe.

KÜLFÖLD.

Milán király — völegény? Egy bukaresti lap állítólag biztos forrásból tudatja olvasóival, hogy Milán király legközelebb el fogja jegyezni egy dúsgazdag bojár leányát s mielőtt elnyeri az indigenatust, ezredesi ranggal belép a román hadseregbe. Erre vonatkozólag már tárgyalások is folynak.

A ki legyőzte a kolerát. Kiról másról volna szó, mint a hős amerikai újságíróról, Stanhoperól? Ez a bator, a Pasteur tudományában feltétlenül bizó ember már elhagyta a hamburgi kolera-kórházat és bizonyítványt kapott, hogy teljesen egészséges. — Hat napig volt kolera betegek mellett és meg van róla győződve, hogy a Pasteur-féle beoltás nélkül kolera esett volna.

BELFÖLD.

A horvátok kegyeletlensége. A zágrábi kereskedelmi és iparkamara a győri kamarának Baross emléke ügyében kelt átiratát félretette. A határozat óriási feltűnést kelt.

A delegációk. Az osztrák delegáció szombaton délután 1 órakor tartotta alakuló ülését a Hungária-szállóban. — Mint korábban Hauswirth apát nyitotta meg az ülést, konstátván, hogy a tagok kellő számmal vannak jelen a szabályszerű megalakuláshoz. A korjegyzői funkciók végzésére Walterskirchen br. és Hoffmann tanár delegátusokat kérte föl.

Ezután következett az elnök választása. Beadott 46 szavazatot, melyek közül 44 szavazattal Chlumecky bárót választották meg az osztrák delegáció elnökévé.

Az expozé.

Wekerle Sándor pénzügyminiszter szombaton a ház nagy érdeklődése közepette, másfél óráig tartó beszéd kíséretében terjesztette elő az 1893. évi költségvetés előirányzatát. Az előirányzat eredménye a következő: 378,005.231 forint rendes kiadással 402,278.985 frtnyi rendes bevétel áll szemben, úgy, hogy 24,273,754 forint a rendes kezelés többlete. Az átmeneti kiadások, beruházások és a rendkívüli közpénzügyi kiadásokkal azonban, az összes kiadás: 485,265.596 forint, és az összes bevétel: 485,279.644 forint, — tehát végeredményben az 1893-ik évi előirányzat 14,047 forint fölösleggel zárul. A budget külső képe tehát e befizető adatban kevésbé módosul a tavalyihoz képest és az egész különbség az, hogy a többletenyelég 678 frttal kisebb az előző évinél.

Maga a költségvetés azonban lényegesen eltér a tavalyitól. A rendes kiadások összege 7,706,199 frttal nagyobb: a rendes bevételek pedig 10,554,804 frttal emelkedett. Igen nagy az eltérés az átmeneti kiadások sorában, a melyek 79,276,586 frttal nagyobb összegben irányoztatottak elő, mint tavaly. Ez az átalakulás a valutareformmal függ össze, amennyiben a jelzett átmeneti kiadási többletből 77,279.545 frt esik a pénzverési kiadásokra, a mely tétel az átmeneti bevételek sorában ugyancsak a pénzverési bevételek 77,348.121 frtos összegében fedeztetet leli.

Az előirányzat egész karakterét abban foglalhatni össze, hogy az államháztartásban vége felé közeledik az az idő, a mikor az egysúly helyreállítására törő pénzügyi politika egyetlen mentő eszméje a bevételekben az adófokozás és a kiadásokban a koplaltatás volt. A budgettervezetből az tűnik ki, hogy a különböző belügyügyi, igazságügyi, közoktatásügyi, mezőgazdasági, kereskedelmi és ipari célok oly dotációkban részesülnek, melyek fontos érdekek teljesebb kielégítését teszik lehetővé, ha a kormányzati politika is oly egészségessé válhatnék, a milyen tiszta, átgondolt és tervszerű a pénzügyminiszter gazdálkodása.

valóságos feje lett a háznak, fogadta a jó barátokat, ünnepélyeket adott, szóval egy viselte magát, mint a ház valóságos urnője. Emellett a kis vicomte-től, természetesen atyja jelenlétében, nem egyszer kérdezte:

— Emlékszel még a Sallé nagyapó tyukjaira? Ugy-e jó volna ott körül nézni? És ehhez basonió, felületes célzásokkal, egy netaláni távozásra, még jobban megerősítette állását. Megjegyzései sejtetni engedték azon reménykedését, hogy számít arra, miszerint a gróf előbb-utóbb nőül fogja venni.

Még öt évig kellett várakozni, mig grófné asszony lett, de végtére is csak az lett! Keresztül vitte akarát. Egy nap a gróf csüggedten jelent meg anyjánál, hogy közölje vele, miszerint nőül veszi Irmát. A grófné várakozása ellenére, elég jól fogadta a hirt; egyedül ebben látta az egyedüli lehetőségét, hogy ismét szabadon érintkezhesse kis Róbertjével. A fiatal pár mézes hetei alatt ki sem volt boldogabb a nagymamánál. D' Athis ez államcsiny keresztül-vitele után bizonyos időre távozni akart Párisból, mivel kissé mégis szegylte e házasságot. A vidékre készültek, még pedig oly helyre, hol Irma is, de legfőbbképpen a ház kormányzója a gyermek is otthonosan érezte magát. Így tehát a Sallé papa tyukjai közelében telepedtek meg. Fura háztartás volt még ez is. A d' Athis jó mamája és a Sallé papa minden este találkoztak kölcsönös unokájuk ágyuknál. Együtt fektették le azt. Az öreg vadász, kozmás, fekete pipájával, és a még

Az előirányzat nemcsak a vérmességnek van híján, de mögötte marad az 1891-iki zárszámadások által már tényleg igazolt eredményeknek, úgy hogy a budget realitásához semminemű kétség nem fér.

A képviselőház Wekerlét már exposéje megkezdése előtt éljenzéssel üdvözölte. Ez az éljenzés ismétlődött a beszéd befejezésekor és a ház tetszésnyilatkozata gyakorta szakította félbe a pénzügyminiszter beszédét, különösen a jövő kilátásokat illető fejtegetései során.

A legközelebbi idő pénzügyi programjának legfőbb feladatát a valutarendezési akció folytatása fogja képezni. A pénzügyminiszter reméli, hogy a konverzió érdekeink teljes megővásával mihamarabb folyamatba lesz vehető. A pénzügyi kormány feladata az új pénzek technikai kiveretése a már meglévő fémkészletekből, azután az aranybeszerzés folytatása, a készfűzetés és az új érték kötelező felvétele és az új bankjegyzmény megkötése. A pénzügyminiszter valószínű feladatának vallja a pénzügyi adminisztráció teljes rendezését és részleges intézkedésekkel való rendezését addig is, míg az egész mű az általános közigazgatási reformmal betetőzhető lesz. Az egész pénzügyi politikát átható akció lesz az egyenesen adók reformja, a melyre a pénzügyminiszter a közvéleményt már most elő akarja készíteni az ez irányban gyűjtött statisztikai adatok és tett munkálatok közzétételével. A pénzügyminiszter a képviselőház elismerésében esztendőik sikeres munkájának eredményét látta.

Tallózás.

(Olcso husnak hig a leve. (A sajtó és a színház) A t. főügyési választás. 200,000 frt. — Az ártézi kut.)

Olcso husnak hig a leve! E közmondás igazságát nem akarja belátni sem a szinzigazgató ur, sem a színházi bizottság.

Ez utóbbi pláne azt hiszi, hogy hálára kötelezte maga iránt a sajtót az által, hogy a szerkesztőségek részére szabad jegyet eszközölt ki a színházban.

Hát a hálára nincsen semmi ok, mert ugyanazt, a mit az idén a színházi bizottság közvetítésével megkaptunk, tavaly is megkaptuk a szinzigazgató urtól, de hát abban a reményben, hogy a közönség a sajtónak fogja a párlját, visszautasított azt.

Hanem hát olcso husnak hig a leve! A mily kevésre becsülik a szinzigazgató ur és a színházi bizottság a sajtót: legyen szabad — de szabad is — nekünk is oly kevésre becsülni a debreczeni színházat!

Akárki mit beszél, mi azt nem látjuk be, hogy miért kapjunk mi most sokkal kevesebbet ugyanannyi munkáért, mint a megelőző években kaptunk? Azon viszonérték, a mit a színházról nyerünk, távolról sincs arányban azon nyűgös munkával, melyet a színház érdekében teljesítünk. Itt a dolog bibéje, de ezt sem a nagy közönség, sem a színházi bizottság, sem a szinzigazgató ur nem akarják megérteni. Mi régi tapasztalat alapján mondhatjuk, hogy a leghevesebb képviselő-választási küzdelem sem okoz nekünk annyi kellemetlenséget, mint a színházal való foglalkozás. Nagyon halatlan foglalkozás a kritika, kivált ha igazságos kritikát akarunk gyakorolni a sajtó iránt, hogy a nyakunkba annyi ódiomot, mikor cserébe alamizna gyanánt egy rongyos zártzék-jegyet küldenek? Különböleg csodáljuk, hogy a szinzigazgató ur a sajtó

iránti megvetésében, nem a kakas-ülön tartott főt számunkra helyet!

Amde azt mondják erre a hangadó urak (hallottuk először), hogy igaz ugyan az, hogy a szinzigazgató ur tapintatlanul járt el a sajtóval szemben, de hát a sajtónak a közönség iránti kötelessége (arról pedig éppen ezek a hangadó urak feledkeznek meg, hogy a közönségnek is van a sajtó irányában kötelessége, mely nem abból áll, hogy a legtöbb ember tisztelet-példányra aspiráljon) az, hogy a színházról informálja az olvasókat. Ha a sajtó munkáit keveslik a szinzigazgató által nekik nyújtott jegyet, ám tegyék, de akkor járjanak a saját költségükön a színházba, de mégis gondoskodjanak a közönség informálásáról.

Hát ez nagyon szépen és látszólag nagyon okosan van mondva, de arról megfeledkeznek a hangadó urak, kik többnyire csak beszélnek, de mit sem tesznek és keveset áldoznak a szinügy érdekében, hogy a gazdag Debreczennek nagyon szegény a sajtója s a sajtó munkásainak nem telik olyan luxuskiadásokra, mint a színház!

Egyébiránt miért beszéljünk tovább e dolgról? Azokat, a kik a sajtó munkásaitól mindent várnak, mindent megkövetelnek, de viszont a sajtóért semmit sem tesznek, úgy se tudjuk megtéríteni: a kedvükért megesszük tehát; hogy a színházi rovatot fentartjuk, de kevés köszönet lesz benne. Olcso husnak hig a leve!

Mulatságos volt a csütörtöki városi közgyűlés. A t. főügyési állásra, hogy a kormány-part hivatalos jelöljének győzelmet biztosítsák, nem kandidáltak a függetlenségi párt jelöltjé. Ennek dacára megbukott a kormány-part hivatalos jelöltje. A legutóbbi tisztújítás eseményeiből pedig tudhatta volna már a főispán ur, hogy az általa követett választási taktika vereség után vereséget szül. A kandidációs törvény leszavaztatása is hasztalan-nak bizonyult s csak tette a vereséget, melyet alig enyhít a »Debr. Ellenőr«-nek azon okoskodása, hogy a megválasztott t. főügyész is kormányparti!

Milyen nagyra vannak azzal a 200 ezer frttal, melyet a városi közgyűlés a debreczeni egyetemre megszavazott. Dicsőítik a város áldozat-készségét, a magyar kultúra fejlesztése iránti érzékét. Ha azonban ezt a 200 ezer frtot összehasonlítjuk a kaszárnyákra fordítandó milliókkal: akkor megcsappan a dicsőítés hangja. Mert akkor lenne valóban nagy Debreczen, ha a kaszárnyákra csak 200 ezer frtot fordítana, a kaszárnyákra szánt összegből pedig létesítene a debreczeni egyetemet!

Igy azonban előbb lesz a puritán Debreczenből katonaváros, mint egyetemváros. Melyik dicsőbb, melyik nagyobb?

Az ártézi kut ügyét levették a városi közgyűlés napirendjéről, azzal indokolván a levételt, hogy ezen ügy még nincs kellőleg előkészítve?

Ugyan mikor lesz kellőleg előkészítve? Talán akkor, midőn az ártézi kutból víz bugyog fel? Olyan nehéz kérdések ezek, hogy további taglalásukba nem bocsátkozhatunk, mert még mi is kieshetünk a »sinstrukciónkból« — mint Jóna Dániel bátyánk!

(Sarló.)

Határidő-naptár.

Okt. 3. Országos vásár kezdete.

Okt. 9. A torna-egylet közgyűlése.

Okt. 10. Az alsó-szabolcsi ármentesítő társulat közgyűlése.

Nov. 30. Szavazatok beadásának határideje a debreczeni egyházmegyei tiszti állásokra.

Ujdonságok.

A rém.

A kolera fenyegetéséről hallunk folyton híreket. — Az övintézkedések megtétele után látnak mindenütt erélyesen. — A kolera kellő övintézkedések mellett nem veszedelmesebb más járványnál. Felüti rémes fejét, de terjeszkedni nem képes. Az övintézkedések kiveszik a talajt lába alól. Hamburg maga egy valóságos kolera-fészék, hát hogy ott jól érzi magát, az igen könnyen megérthető. 1873-ban világhírlítást volt Bécsben. Magyarországot nagyban dulta a kolera. Ezrével ment ki Bécsbe a magyar ember, ki is ültöt ott is, de a zsufoltóság dacára, a mily zsufoltóságot minden világhírlít

lítás okozni szokott, csak kis mérvben terjedt s habár az egész világból jöttek Bécsbe és az egész világba mentek ki Bécsből az emberek és árucikkik, a kolera általános elterjedéséről nem tudunk. Az 1873-iki kolera is Gali-cziából lett hozzánk behurczolva. A mint nevezni szokták, »egy transzport«-katoná érkezt Lembergből vagy Krakkóból a budai várba s ezek közt ültött ki először. De már akkor október végét jártuk. Bekövetkeztek a novemberi hideg napok s alig lehetett hallani kolera-ról. Szerencsétlenségre azonban az idő megállt, az egész tél nedves és lágy meleg volt, hát a fővárosban egyes koleraesetek az egész télen mutatkoztak. Tavaszszal aztán, márczius vége felé, járványszerűen tört ki. Ha az 1886-iki öszi koleraesetek után megint csak lágy tél következett volna, mint 1873-ban, hát az 1887-iki év éppen oly szomorú lehetett volna ránk nézve. De az 1886—87-iki tél kemény volt és a kolera-bacilusokat teljesen kipusztította. — Ezt lehet várni az idén is. Egy kemény tél véget fog vetni a járványnak, de lágy időben kielelhet s a tavaszon újra megkezdheti gazdálkodását. Oly nagymérvű járványok azonban, mint előttek szoktak lenni, aligha bekövetkeznek. — Milyen volt az övintézkedés csak 1873-ban is és milyen most? És azután nagy szerencsén, hogy az idő öszre jár, nem is annyira öszre jár, mint-hogy inkább már az öszben vagyunk. Ilyenkor mindenféle járvány szünni szokott s habár közel jutott hozzánk, nem valószínű, hogy még ez idén elterjedhessen nálunk. Meg kell tenni minden övintézkedést, ügyelni kell a tisztaságra, egészségre. — A tisztaságban s a mértékletes életmódban nem érzi magát jól a rém.

A főiskola népesége. A főiskola különböző tanszakaira beiratkozott hallgatók, növendékek száma következő: I. Hittan hallgatók. Végzett hittanhallgató 5, 4tik éves 16, 3-ik éves 17, 2-ik éves 16, 1-ső éves 8, összesen 62. — 2. Joghallgatók. 4-ik éves joghallgató 19, 3-ik éves 31, 2-ik éves 44, 1-ső éves 58, összesen 152. Akadémiai hallgatók összes száma (62+152) = 214. — 3. A főgymnasiumban: az I-ső a) osztály 70, I-ső b) o. 67 = 137; II. a) o. 58, II. b) o. 44 = 102; III. a) o. 41, III. b) o. 33 = 74; IV. a) o. 32, IV. b) o. 33 = 65; V. o. 72; VI. o. 70; VII. o. 64; VIII. o. 55, összesen: 639. — 4. A tanítóképződés: I. o. 45; II. o. 31; III. o. 25; IV. o. 21, együtt 122. Az összes létszám: 975.

Országos vásár. A Dienes-napi országos vásár sorrendje a következő: Október 3. 4. és 5-én: bór, gyapju, méz, dió, totráhbá toll, iparczikkek, gabonaművek és mindenféle terményvásár. 6-án és 7-én: juhvásár. 8-án és 9-én: sertésvásár. 9-én és 10-én: lovásár. 10-én és 11-én: baromvásár. Jegyzet: nyers termények és iparczikkek a vásár egész tartama alatt árusíthatók.

Az októberi naptárból. Okt. 1-én fölkelt a nap 6 óra 1 perccel s lenyugodott 2 percczel 6 előtt. A nappal hossza tehát 11 óra 57 perccel volt. A hónap végéig az apadás 1 perccel híján 2 óra, a mennyiben 31-én 6¹/₄-kor kél föl a nap s már 4 óra 43 perccel lenyugszik. Holdtölte lesz 6-án reggel 7¹/₂ óra tájban, utolsó negyed 12-én este 11 óra előtt; megújul a hold 20-án este 7 óra 40 perccel s első negyedét eléri 28-án este 10³/₄ óra körül. 20-án napfogyatkozás is lesz, mely azonban nálunk nem észlelhető.

A tiszti vizsga letétele. Mint a »Bud. Tgl.« értesül, a közös hadügyminiszter elrendelte, hogy azok az egyéves önkéntesek, kik a tartalékos tiszti vizsga letételére jelentkeznek, utóbb azonban visszalépnek oly elbánsásban részesüljenek, mint a kik a vizsgára egyáltalán nem jelentkeztek. Jövvőre tehát az ily egyéves önkénteseknek kivétel nélkül két évig kell szolgálniuk, akár nem jelentkeztek a tiszti vizsgára, akár utólagosan léptek vissza.

Gyászjelentés. A legmélyebb fájdalomtól vérző szívvel tudatjuk a feledhetlen emlékü unoka, illetve testvér és rokon Dr. Ujvárossy Gaborné szül. Sipoos Emmának rövid, de súlyos szenvedés után, élete 18-ik évében szept. hó 30-án történt váratlan elhunytát. A keves halott hült teteme október 1-én d. u. 4 órakor a ref. egyház szertartása szerint az örök nyugalomnak átadott. Az elhunytának bánatos nagyanyja: Özv. Katona Endréné; testvére: Margit; sógora: Kecskeméti Lajos s gyermekek: Kecskeméti Margit. Beke lengjén áldott porai felett!

Az öregek házassága. Angliában napirenden van, hogy öreg urak nem fiatal nőkel, hanem szintén öregek hölgyekkel kelnek házasságra. A politikából ismeretes Hartington márké most vezette oltárhoz a manchesteri herczeg özvegyét. A herczegnő már túl haladta a 60. életét. Az ilyen nagy korban kötött házasságok mind sürűbbek Angolországban. Emlékeztet még, hogy szir Watkin Edward, a nagy vasut-király, az angol Eiffel-tornyok építője, elvette az Illustrated London News alapítójának hatvanöt éves özvegyét. A ködös országban úgy látszik, az élet öszeig vagy teléig örök melegségüket az érzelmek. Az angol szerelm nem ismer sem évszakot, sem évszámot. Nincsenek ott aggyatánok. Előkelő hölgyek megöszült hajuk dacára megörzik a fiatalos érzelmeket és eljegyzésről, küszöbön álló esküvőről beszélnek olyankor, mikor szárazföldön kortársaik már leküzdötték utolsó ellenszenvüket a tudákos szelence iránt.

